

Анастасія МАКЕЄВА
здобувач вищої освіти I курсу ОС «магістр»
спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник: БАБУШКО Світлана Ростиславівна
доктор педагогічних наук, професор
Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
м. Київ

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ ШВЕЦІЇ

Дистанційна освіта – це комп’ютерний метод навчання, де студенти та викладачі взаємодіють за допомогою різних цифрових інструментів без особистої взаємодії, яка є стандартною при традиційному навчанні в аудиторії.

Ефективність дистанційної освіти завжди залежала від способів передачі інформації. У Швеції доступність онлайн-послуг займає високе місце на міжнародному рівні (92%, що вище за середній показник по ЄС – 86,8%) [4]. Безсумнівно, це відображається й у сфері освіти. З огляду на це, метою публікації є висвітлення особливостей використання цифрових інструментів для дистанційного навчання в закладах вищої освіти Швеції.

На сьогодні в окремих вузах країни існує так званий «подвійний» режим навчання. Суть його в тому, що одні й ті ж освітні курси можуть мати очну і дистанційну форму навчання. Незважаючи на те, що студенти різних форм навчання займаються окремо, іспити для них загальні, хоча для другої категорії вони можуть проводитися за допомогою онлайн-програм [1].

Попри високі показники діджиталізації закладів вищої освіти у Швеції, закриття університетів через пандемію COVID-19 викликало невизначеність та розбіжності щодо того, як організувати освітній процес. Адже існують відмінності в очікуваннях якості такого навчання через обмежене планування, технологічні аспекти, такі як доступність, безпека та авторське право, а також

результати навчання. Викладачі вимушені активно працювати над тим, щоб адаптувати заплановані ними навчальні заходи до умов дистанційної освіти.

Згідно з проведеним опитуванням педагогічних працівників низки ЗВО Швеції, було проаналізовано та визначено програми, які використовуються при переході від традиційної очної до дистанційної освіти (рис. 1). Ретельний аналіз показав, що найбільш поширеними інструментами були програми, що дозволяють проводити відео-конференції в режимі реального часу (Zoom, Google Meet та Hangout, Microsoft Teams), попередньо записані лекції та семінари (YouTube), можливість спілкування та виконання спільних робіт (Microsoft Teams, Google Classroom), обмін навчальними матеріалами (Google Classroom, Google Drive, Microsoft Teams) та цифрові навчальні ресурси шведською мовою (Gleerups, Bingel).

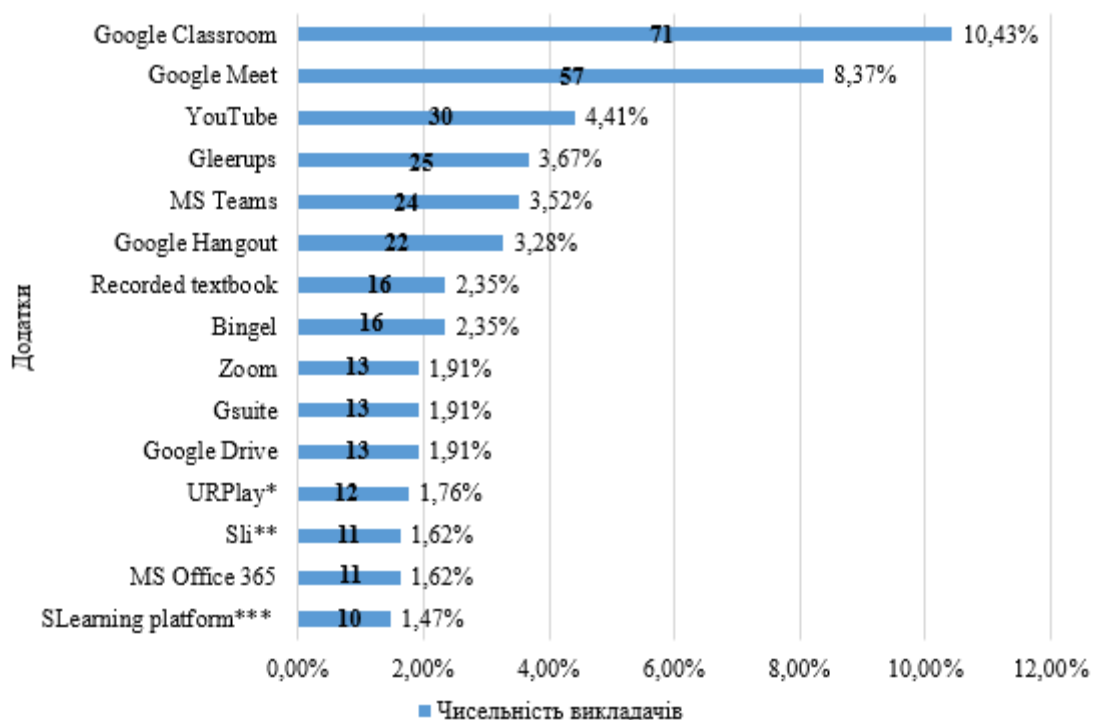

Рис.1. Програми, обрані викладачами для переходу на дистанційне навчання (*URPlay –державний освітній ігровий канал, ** Sli –онлайн-сховище із медіа та фільмами для освітнього використання, платформа ***SLearning – один з основних розповсюджувачів навчальних платформ).

Джерело: [2, с. 450].

Більшість шведських викладачів наголошують на важливості застосування попередньо записаного аудіо- та відео-запису лекційного матеріалу, певних навчальних вказівок чи інструкцій. Такі записи є корисними для студентів, які з певних причин пропускають заняття, чи вважають за потрібне повторно переглянути та повторити попередній навчальний матеріал.

Попри позитивні характеристики цього навчального інструменту, все ж таки наявні й певні недоліки, зокрема:

- взаємодія педагога і студента є обмеженою;
- студент не має змоги відразу поставити запитання викладачеві.

Узагальнюючи досвід низки ЗВО Швеції, було виділено чотири форми навчальної діяльності у період дистанційного навчання. *Перша форма* – онлайн-лекції, які проводяться за допомогою програмного забезпечення Zoom та включають показ слайдів або попередній відео-запис викладача. *Другою формою* є заздалегідь записані відео-лекції. Ці лекції створюються за допомогою програми Power Point та містять розповідь викладача при показі слайдів. Деякі викладачі також підключають анімацію, щоб підкреслити певні аспекти слайд-шоу. *Третьою формою* навчальної діяльності є самостійне вивчення літератури певного навчального курсу та слайд-шоу лекцій без безпосередньої участі викладача. *Четверта форма* – це інтерв'ю у фокус-групах, де учасники взаємодіють та обмінюються думками й поглядами у неформальній дискусії, зосередженій на конкретній темі чи питанні.

Успішне впровадження цифрових інструментів залежить від низки чинників, таких як: рівень мотивації студентів, рівень соціальної взаємодії між студентами та викладачами, рівень взаємодії між студентами. Зрозуміло, що в уподобаннях студентів щодо форм навчання та цифрової навчальної діяльності існують розбіжності, які впливають на розробку викладачами навчальних курсів [3].

Отож, підсумовуючи вищесказане, зауважимо, що незважаючи на значний досвід Швеції в організації дистанційного навчання з використанням цифрових інструментів, освітній процес вимагає подальшого вдосконалення, зокрема з

урахуванням того факту, що відсутність соціальної взаємодії в навчанні є серйозною проблемою. Відтак, при розробці навчальних курсів викладачі повинні продумувати й пропонувати студентам не лише якісний контент своїх навчальних курсів, але й освітні заходи, які б покращували та удосконалювали соціальну взаємодію учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Система навчання в Швеції: особливості надходження, переваги і недоліки. URL: <https://cutt.ly/3FWDurf>
2. Bergdahl N., Nourl J. Covid-19 and Crisis-Prompted Distance Education in Sweden. *Technology, Knowledge and Learning*. 2020. pp. 443–459.
3. Langedard U., Kiani K., Susanne J. Nielsen and Per-Arne Svensson. Students' experiences of a pedagogical transition from campus learning to distance learning using digital tools. *BMC Nursing*. 2021. pp. 1–10.
4. The European Commission. DG for communications networks, content, and technology. *eGovernment Benchmark 2020. Insight report*. Publications Office of the European Union. 2020. URL: <https://cutt.ly/6FQwoZS>